

Z. Jerin, D. Cedilnik, N. Zaplotnik, M. Lenarčič, D. Jelinčič, M. Manfreda idr.). Odpravarska literatura je zdaj že zelo bogata in se ni potrebno bati za njeno nadaljnjo kakovostno rast. Medtem pa je tudi nekaj avtorjev doživelo izdajo svojih spisov, ki so bili raztreseni po časopisu, predvsem seveda priobčeni v Planinskem vestniku (F. Avčin, J. Mlakar, M. Lipovšek, M. Potočnik idr.). Očitno so šele v knjižni obliki prav zaživeli, tako da so bile potrebne ponovne izdaje.

ŠE DVE RAZSTAVI FOTOGRAFIJ

Sedanji jubilej našega planinstva je bil za nekatere slovenske založbe pobuda, da so se odločile za zajetne, razkošne knjige, prava razgledišča po plodnem delovanju planincev doma in pomembnih dosežkih v tujih gorah. Za njimi nič ne zaostajajo nekateri zasebni založniki.

Večini razstavljenih knjig je bilo videti, da bralci drug za drugim segajo po njih. To pomeni, da

novi rod pišočih gornikov, ki se šele oblikuje, neprenehoma zajema iz njih ustvarjalne pobude. Že pred več kot dvesto leti je B. Hacquet zapisal: »Vse svoje znanje dolgujem samo branju dobrih knjig.«

Razstavo so s svojo častitljivo barvitostjo dopolnjevale posebej v kubusih razvrščene stare planinske razglednice, ki zdaj doživljajo pravo renesanso, pa še nekaj starih zemljevidov in panoram. Zraven pa še izbor črno-belih fotografij s pestro motiviko (krajine, dogodki, osebnosti). V sosednjem salonu so bile na voljo še barvne fotografije pod naslovom »Štajerski motivi«. Posnel jih je na svojih planinskih poteh **Franc Vogel**, ki je celotno razstavo tudi pripravil. Vse ljubitelje fotografije pa je Fotoklub Maribor v poletnih mesecih vabil še na ogled barvnih fotografij, ki so bile razstavljene v Fotogaleriji Stolp tik Glavnega trga. Avtor teh fotografij je prav tako Franc Vogel.

-ro-

ZA ONESNAŽEVANJE GORSKIH JEZER SMO DELNO KRIVI TUDI PLANINCI

KOPALIŠČE OB KRNSKEM JEZERU

Krnsko jezero je kot naše največje visokogorsko jezero dobro znano večini obiskovalcev gorá. Zaradi zanimive žive in nežive narave v jezeru in okolici je prvovrstna naravna znamenitost.

Tako kot druga jezera v Julijskih Alpah je tudi Krnsko jezero dolgo slovelo po svoji kristalni čistosti. To je na žalost samo še zgodovina. Po nekajletnih ekoloških raziskavah naši strokovnjaki namreč ugotavljajo, da je jezero že kritično onesnaženo. Strokovno bi rekli, da jezero sodi v kategorijo evtrofiziranih jezer. V njem prevladujejo alge, značilne za močnejše onesnažena jezera. V lanskem letu je že prišlo do pojava vodnega cvetenja, kar pomeni prekomeren razvoj nekaterih vrst alg. Tudi prisotnost nekaterih višjih rastlin, na primer dristavcev (*Potamogeton alpinus* in *P. pusillus*) nakazuje slabšanje razmer. Kemijske analize so pokazale povečano vsebnost hranilnih snovi, predvsem fosforja, v nižjih plasteh je prisotno pomanjkanje kisika.

Vzroki za tako stanje so seveda različni, v ozadju večine pa stoji človek s svojimi dejavnostmi. Ker se stanje slabša v vseh visokogorskih jezerih, lahko sklepamo, da velik del onesnaženja prihaja iz zraka. Ta je zaradi prenosa onesnaženja iz industrijskih predelov onesnažen tudi v nenaseljenih gorah. Plini iz onesnaženega zraka tako prek dežja, snega in prašnih delcev dospejo do površine, kjer vplivajo na procese in življenje tako v tleh kot v vodah.

Drug velik problem pa so kopalci v jezeru. Krnsko jezero namreč sodi med najtoplejše v naših gorah, zato v vročih poletnih dneh privablja številne kopalce. Vedeti moramo namreč, da se ob kopanju s teles kopalcev v obliki potu sproščajo hranilne snovi, ki so glavni krivec slabšanja stanja jezera. Vsak kopalec tako ob vsakem kopanju prispeva povprečno en miligram fosfatov, če ne upoštevamo, da občasno zaidejo v jezero tudi produkti nekaterih drugih človekovih fizioloških procesov. Če je kopalec en sam, do problemov ne pride, če pa majhno gorsko jezero doživi množičen obisk, stanje ne more biti rožnato.

Množica kopalcev poleg tega ogroža tudi jezerske bregove. Uničujejo tla in vegetacijo, povzročajo hrup in vznemirjajo živali. Pojavlja se problem odpadkov in kurišč. Vse to pa so aktivnosti, ki v občutljivo gorsko okolje ne sodijo, še posebej, ker leži jezero v osrednjem območju Triglavskega narodnega parka. Jezero in okolico smo torej že pred leti namenili ohranjanju naravne krajine, ki naj bi taka dočakala tudi naše potomce. Zato bi morali planinci ob želji po kopanju v Krnskem jezeru pomisliti tudi na vse posledice, ki bi jih ob tem doživel živi in neživi svet jezera z okolico. Za ohladitev pregreht teles naj raje poiščejo primerna kopališča v dolini. Še dolgo kasneje, v hladnih večerih, jih bo tako v zameno morda grela misel, da so z odpovedjo kopanja v jezeru nekaj prispevali k rešitvi tega vodnega bisera med gorami.

Igor Maher, Delo